

HÄLLEFORS KOMMUN
Kronhagsskolan

Kronhagsskolans årliga likabehandlingsplan

2010/2011

Innehållsförteckning

Skolans vision	s. 3
Bakgrund	s. 3
Definitioner av begrepp	s. 4
Ansvarsfördelning	s. 5
Rutiner	s. 6
Resultat läsåret 2009/2010	s. 7
Förebyggande åtgärder	s. 8
Specifika åtgärder	s. 9
Rutiner för utredning och dokumentation	s. 10
Åtgärder när kränkningar eller diskriminering inträffat	s. 11
Handlingsgång vid besked om misstänkt kränkning/ diskriminering	s. 12

Skolans vision

Kronhagsskolan strävar efter att:

- alla ska visa respekt för alla människors lika värde och människors olikheter.
- skolan ska vara trygg för eleverna och fri från trakasserier och annan kränkande behandling.
- eleverna ska känna att de har en god arbets- och lärandemiljö och att de har goda relationer med kamrater och vuxna.

Bakgrund

Enligt **diskrimineringslagen** (2008:567) som trädde i kraft den 1 januari 2009 ska alla verksamheter årligen upprätta en *likabehandlingsplan* med åtgärder som syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck. I planen ska det framgå hur utredning av misstänkt diskriminering ska ske och dokumenteras, vilka åtgärder skolan ska vidta för att skapa en trygg miljö samt vilka rutiner som ska gälla om kränkning/diskriminering sker.

Barn och elever i all verksamhet som omfattas av **skollagen** (SFS 2008:571) har sedan 1 januari 2009 fått ett stärkt skydd mot olika former av kränkande behandling (14a kap). En plan mot kränkande behandling ska nu upprättas årligen i en så kallad *årlig plan*. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att påbörja eller genomföra under året för att motverka, förebygga och förhindra kränkningar.

Den årliga planen och likabehandlingsplanen kan sammanföras i en och samma plan vilket Kronhagsskolan valt att göra. Vi kallar den *årlig likabehandlingsplan*.

Enligt **Barnkonventionen** ska barnperspektivet sättas i fokus och barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.

Gemensamt för alla former av kränkningar är att de strider mot principen om alla människors lika värde. Enligt skolans, förskoleklassens och fritidshemmets **läroplan** (Lpo94) ska skolan gestalta och förmedla ”*människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta...*”.

Om skolan misstänker att ett barn behöver hjälp och stöd från socialtjänstens sida är verksamheten skyldig att anmäla detta enligt 14 kap. 1§ **socialtjänstlagen** (2001:453)

Definitioner av begrepp

Årlig likabehandlingsplan

Gällande för Kronhagsskolans grundskola, förskoleklass och fritidshem. Begreppet *skola* används för samtliga verksamheter och *elev* används för samtliga barn oavsett verksamhet. Den pedagogiska personalen benämns *lärare*.

Diskriminering

När någon eller några blir sämre behandlade än någon annan person i en liknande situation och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

Kön

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Sexuell läggning

Funktionshinder

Ålder

Könsöverskridande identitet eller uttryck.

Med *direkt diskriminering* menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till diskrimineringsgrunderna, ex kön.

Vid *indirekt diskriminering* behandlas alla lika men i praktiken missgynnas någon ändå, ex om samma mat serveras alla missgynnas de som av religiösa skäl inte äter viss mat.

Trakasserier

När någon eller några kränker annan persons värdighet och det har samband med någon diskrimineringsgrund. Trakasserier kan utföras av vuxna gentemot elever eller mellan elever.

Kränkande behandling

Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och/eller annan kränkande behandling. Gemensam för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck.

Direkta kränkningar kan vara sparkar, slag, knuffar, skällsord, kränkande och hånfulla kommentarer eller hotelser.

Indirekta kränkningar kan vara att bli utsatt för utfrysning, bli baktalad, alla går när man kommer, kränkande bilder och texter (sms, mms, Internet) eller att andra hindrar en från att få vänner.

Elevers rätt till stöd

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande.

Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar så har han/hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd.

Utredning ska göras och åtgärder vidtas. Elev som deltagit i en utredning om kränkning eller diskriminering får inte utsättas för repressalier.

Åtgärder ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Skolpersonal har dock alltid ett vuxenansvar att skydda barn och elever från att fara illa.

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar enligt lag och förarbeten att:

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten på skolan
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller annan kränkande behandling
- årligen upprätta, utvärdera och revidera en årlig plan i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare
- om skolan får kännedom om att trakasserier förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas (2 kap 5§ diskrimineringslagen)
- se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits.

Likabehandlingsgrupp

Det är likabehandlingsgruppens ansvar att den årliga likabehandlingsplanen upprättas enligt planens rutiner. Gruppen består av Linda Igelström, Annica Willman, Ingrid Jansson, Birgitta Kjellman och Lisbet Hällmark.

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

- följa skolans likabehandlingsplan
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks
- dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtas
- bevaka att utreda fall av diskriminering och annan kränkande behandling, där den enskilda läraren är berörd, följs upp

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att:

- påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer på skolan.

Personer som elever på vår skola kan prata med:

- föräldrar
- kompisar
- elevstödjare (två elever från vardera åk 3, 4 och 5)
- lärare
- rektor
- kurator, skolsköterska
- likabehandlingsgruppen
- övrig skolpersonal, ex vaktmästare, måltidspersonal

På Kronhagsskolan är elevstödjarrepresentanterna i år 3-5 med och utvecklar och förbättrar elevstödsarbetet. Eleverna kommer med idéer om hur klimatet på skolan ska förbättras. Klasserna pratar om den årliga planen utifrån den förenklade versionen och deras åsikter tas tillvara.

Vårdnadshavare

I samtliga klasser tar man upp den årliga likabehandlingsplanen vid minst ett tillfälle under hösten på ett föräldramöte och vårdnadshavarna ges möjlighet att komma med synpunkter, idéer och förslag inför revideringen.

Rutiner

Utvärdering och upprättande av likabehandlingsplanen

- Planen utvärderas av likabehandlingsgruppen i samråd med skolans personal.
- Trakasserier och kränkningar som dokumenterats under läsåret sammanställs och analyseras. Analysen ligger sedan till grund för eventuella åtgärder i nästa läsårs likabehandlingsplan.
- Eleverna i klasserna och även elevstödarna diskuterar om de åtgärder som finns i planen har fungerat samt ger ev förslag på alternativa åtgärder.
- Personalen deltar i utvärdering av gammal och upprättande av ny plan genom att tid avsätts till gemensam genomläsning och möjlighet att komma med förslag och kommentarer ges.

Tidpunkt: utvärdering sker under januari och april-juni, upprättande av ny plan sker under juni-augusti

Ansvar: rektor, likabehandlingsgrupp, klasslärare

- Föräldraföreningen och skolans föräldrar ges möjlighet att kommentera och komma med förslag i samband med att den nya planen upprättas.

Tidpunkt: augusti

Ansvar: likabehandlingsgrupp

Information

Alla anställda på skolan, alla elever och vårdnadshavare får information om diskrimineringslagen (2008:567) och om skollagens förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av elever. De får också information om var den årliga likabehandlingsplanen kan hittas vid läsårets början.

- Alla vårdnadshavare erbjuds en kortversion av planen samt information om var den fulla versionen kan hittas. Den årliga planen ska finnas på skolans hemsida, i alla klassrum, på rektorsexpeditionen och i personalrummet.
- Den årliga likabehandlingsplanen skickas in till förvaltningens diarium.

Tidpunkt: augusti-september, efter den årliga revideringen

Ansvar: rektor, likabehandlingsgrupp samt klasslärare

- Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen ska redovisas i den årliga kvalitetsredovisningen enligt förordning (1997:702) om kvalitetsredovisning inom

skolväsendet (2006:279).

Tidpunkt: februari

Ansvar: rektor

Kartläggning och nuläge

- Eleverna besvarar en trivselenkät (se bilaga 1). Den sammanställs klassvis av klasslärare och skolvis av specialpedagog. Sammanställningen ligger sedan till grund för eventuella åtgärder. Sammanställningen analyseras av rektor, elevhälsa och likabehandlingsgrupp samt diskuteras i klasserna.
- En ritning över skolan (se bilaga 2) bifogas enkäten och eleven får kryssa för de platser de tycker att vuxna behöver vara på. Sammanställningen ligger sedan till grund för eventuella åtgärder.

Tidpunkt: under januari v 43

Ansvar: rektor och likabehandlingsgrupp samt klasslärare

- Eleverna besvarar en enkät där frågor om diskrimineringsgrunderna tas upp (se bilaga 3).
- Personalen besvarar en enkät där frågor om diskrimineringsgrunderna och likabehandlingsplanen tas upp (se bilaga 4).

Tidpunkt: under mars månad

Ansvar: likabehandlingsgrupp samt klasslärare

- Trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen.

Tidpunkt: en gång per termin

Ansvar: klasslärare

- Trygghet och trivsel tas upp på hälsosamtalen enskilt i år 4.

Tidpunkt: vid ordinarie hälsosamtal

Ansvar: skolsköterska

Resultat läsåret 2009/2010

Elevernas trivselenkät genomfördes under feb -10 i samtliga klasser. Svarefrekvensen var 93 %. De allra flesta eleverna, 97 %, har svarat att de trivs bra eller mycket bra i sina klasser. 62 % av eleverna upplevde att någon annan aldrig var dum mot dem, 36 % att andra var dumma mot dem ibland medan 2 % tyckte att någon annan ofta var dum mot dem. Av enkäten går det dock inte att utläsa om eleverna upplevt kränkningar eller diskrimineringar. I samtal med elever har framkommit att åtminstone några av dem svarat hur det varit under den senaste rasten.

Av dem som arbetar stor del av sin tid på Kronhagsskolan besvarade 17 av 18 en personalenkät i maj -10. Samtliga av dessa visste att det fanns en årlig likabehandlingsplan och alla utom två visste var de kunde hitta den. Fem personer hade använt sig av den handlingsgång som finns i planen och de tyckte alla att den varit användbar. 15,5 personer tyckte att de har kunskap om hur de kan hantera kränkande behandling. 7 av 8 som jobbar med klassråd sade att klassklimat och klassregler diskuteras på klassråden och 6 av de 7 klasslärarna jobbade med Livsviktigt varje vecka.

När personalen prioriterade vilka diskrimineringsgrunder de ansåg att det var viktigast att arbeta med fick:

Etnisk tillhörighet	38p
Religion eller annan trosuppfattning	18p
Kön	15p
Könsöverskridande identitet eller uttryck	14p
Funktionshinder	6p
Ålder	2p
Sexuell läggning	0p

Av personalenkäten, samt i de ärenden som likabehandlingsgruppen hanterat, framgår att det framför allt är de tre diskrimineringsgrunderna "etnisk eller kulturell tillhörighet", "religion eller annan trosuppfattning" samt "kön" som skolan behöver arbeta med under läsåret 2010/2011.

Förebyggande åtgärder

För att främja ett tryggt klimat på vår skola där kränkningar, trakasserier och diskriminering motverkas arbetar vi aktivt med följande:

- Vid flera tillfällen under läsåret genomförs gemensamma aktiviteter för hela skolan där fokus ligger på samarbete och gemenskap.
- All skolans pedagogiska personal utbildas under 20 timmar i SEL (socialt och emotionellt lärande).
- Skolan arbetar med socialt emotionellt lärande i klassrummet vilket syftar till att alla ska känna sig lika värda. En lektion per vecka avsätts i alla skolår för arbete med "Livsviktigt".
- Vi strävar efter att barn inte utsätts för att väljas/väljas bort, t.ex. vid bildandet av olika arbetsgrupper.
- För att få alla elever engagerade gör alla klasser upp vilka klassregler de ska ha, med speciell inriktning mot diskriminering och kränkande behandling. Klassreglerna och klassklimatet diskuteras och följs upp på klassråden.

Tidpunkt: kontinuerligt under läsåret.

Ansvar: klasslärare samt övrig berörd personal

- I varje klass skriver barnen ner enkelt hur man ska främja ett gott klimat, trivsel och kamratskap vilket resulterar i en gemensam plansch att ha i korridoren.

Tidpunkt: augusti

Ansvar: klasslärarna och Likabehandlingsgruppen

- Skolan arbetar aktivt med kamratstödjare. Specialpedagog träffar kamratstödjarna var tredje vecka. Kurator och specialpedagog utbildar nya kamratstödjare varje höst.

Tidpunkt: kontinuerligt under läsåret

Ansvar: kurator och specialpedagog

- På varje rast finns personal på skolgården och i korridorerna. Ett rullande rastvaktsschema upprättas varje termin. De som varit ute på rast kommunicerar vid behov det som hänt med berörda lärare.

Tidpunkt: rastvaktsschema upprättas i augusti.

Ansvar: arbetslag, rektor.

- Under arbetslagsträffar diskuterar, ifrågasätter och reflekterar vi över de normer och värderingar som skolan förmedlar genom sin organisation och undervisning. Vi reflekterar också över skolans och enskild personals förhållningssätt till och bemötande av kränkta elever.

Tidpunkt : kontinuerligt under läsåret.

Ansvar: arbetslaget, särskilt ansvar har rektor för att avsätta tid och planera innehåll.

Specifika åtgärder

Policy

Alla elever på vår skola ska känna sig trygga och fria från diskriminering och annan kränkande behandling. Vi ska snabbt upptäcka, ingripa och tillsätta åtgärder om kränkningar ändå förekommer.

Kön

Mål

Inga elever känner sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av kön.

Aktiviteter

- Personalen beaktar genusaspekten i alla beslut som rör verksamheten. Kontinuerliga diskussioner om detta sker i arbetslagen.
- Diskussioner med elever om elevers olika förutsättningar och behov samt hur dessa bemöts, om hur de tilltalar varandra och om normer i den svenska och andra kulturer.

Tidpunkt: kontinuerligt under läsåret
Ansvar: all personal, rektor

Uppföljning

Detta mål följs upp genom enkäter bland elever och personal, eventuella ärenden till likabehandlingsgruppen, samtal och diskussioner.

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Mål

Alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning har samma rättigheter och möjligheter. Inga elever känner sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Aktiviteter

- För att få vårdnadshavare med utländsk bakgrund mer delaktiga i skolans verksamhet informerar vi om att det finns möjlighet att få tolkhjälp vid samtal och möten på skolan samt engagerar tolkar och översättare vid behov.

Tidpunkt: kontinuerligt.
Ansvar: rektor och klasslärare

- Ett temaarbete om olika kulturer genomförs under läsåret. Eleverna får ta del av mat, religioner, traditioner med mera inom olika kulturer. Detta för att öka förståelsen för olika kulturer och religioner.

Tidpunkt: vårterminen 2011.
Ansvar: arbetslagen

- En litteraturlista upprättas över böcker som belyser olika kulturer och religioner. I de olika klasserna läser vi och samtalar sedan om våra läsupplevelser och egna erfarenheter.

Tidpunkt: litteraturlistan upprättas under höstterminen, arbetet i klassrummen pågår kontinuerligt under läsåret.
Ansvar: arbetslagen

Uppföljning

Detta mål följs upp genom enkäter bland elever och personal, eventuella ärenden till Likabehandlingsgruppen, samtal och diskussioner.

Rutiner för utredning och dokumentation

Det är den utsatte eleven som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad eller kränkande. Om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling upptäcks eller anmäls ska den årliga planens rutiner och ansvarsfördelning i tillämpas.

Tidpunkt: Åtgärder enligt handlingsgången påbörjas omgående, inom ett dygn – inga tidshinder accepteras.

Ansvar: Skolpersonal som får kännedom om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Utredning

Vid kännedom om att kränkning har eller kan ha inträffat ska uppgifterna utredas skyndsamt.

Utredningen ska alltid ske med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade.

Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den/de som utövat kränkningen.

Vårdnadshavare till elever som är inblandade (både den kränkte och de som kränkt) ska informeras skyndsamt.

Vid varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är, om anmälan till socialtjänsten eller polis ska göras och om skolan behöver ta hjälp av andra instanser som t ex psykolog. Vid allvarliga kränkningar resulterar utredningen i individuella åtgärdsprogram som beskriver nuvarande situation, målsituation och vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå målet. Om personal misstänks för kränkning av en elev ska rektor ansvara för utredningen.

Dokumentation

Dokumentation sker under hela fallet både vid informationsinhämtning och vid alla samtal. Mallar finns för dokumentation av både kränkning/diskriminering av elev-elev och vuxen-elev.

Arkivering av insamlad fakta sker i specialpedagogs arkivskåp. När elev lämnar grundskolan arkiveras pappren i kommunens centralarkiv.

Åtgärder när kränkningar eller diskriminering inträffat

Det första som måste ske när en elev blivit utsatt för trakasseri eller kränkande behandling är att se till att detta upphör. De åtgärderna som sedan vidtas grundar sig på utredningen av vad som skett i det enskilda fallet och riktar sig till såväl den elev som blivit utsatt som till den/de som utövat kränkningen. Vårdnadshavare ska informeras snarast.

Åtgärderna syftar till att avhjälpa akuta situationer liksom att finna mer långsiktiga lösningar.

Skolan ska också överväga om åtgärder även behöver vidtas i syfte att förändra förhållanden på grupp- och/eller skolnivå. En bedömning görs om åtgärdsprogram ska upprättas för en eller flera av de inblandade.

Om skolan inte själv har den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation tas hjälp utifrån.

Handlingsgång vid besked om misstänkt kränkning/ diskriminering

1. Om diskrimineringen/kränkningen bedöms som ringa samtalar den vuxne med den/de som utsatt någon om det olämpliga i detta beteende.
2. Vid allvarligare kränkning/diskriminering kontaktas klasslärare och en utredning görs av klassläraren. Frågor som bör besvaras är:
 - Vad har hänt?
 - Hur har det gått till?
 - Vilka är inblandade?
 - Hur länge har det pågått?
3. Klassläraren samlar in fakta genom samtal med t ex klasskamrater, annan personal, den/de som blivit utsatta, de som utsatt samt ev. deras målsmän.
4. Det som hänt analyseras och dokumenteras.
5. Klassläraren gör en bedömning om likabehandlingsgrupp och/eller rektor ska informeras alternativt tillkallas.
6. Då likabehandlingsgruppen tillkallas görs ytterligare utredning.
7. Enskilda samtal hålls med den/de som utsatt där det görs klart att inga fortsatta kränkningar tolereras.
8. Vid enklare fall informerar klassläraren vårdnadshavare till alla inblandade om vad som hänt.
9. Om fallet bedöms som allvarligt kallas vårdnadshavarna till dem som utsatt till ett samtal på skolan med rektor och en ytterligare skolpersonal. En handlingsplan utarbetas och eventuellt skrivs åtgärdsprogram.
10. Uppföljningssamtal efter en vecka med den/ de som utsatts och den/de som utsatt.
11. Uppföljningssamtal med alla inblandade elever efter 4 veckor. Om inte diskrimineringarna/kränkningarna har upphört kontaktas elevhälsan och ny handlingsplan utarbetas, gärna i samråd med föräldrar och elev.
12. Vid kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa ska anmälan till sociala myndigheter göras.
13. Vid olaga tvång eller misshandel skall polisanmälan ske i samråd med misshandelsoffrets vårdnadshavare.

Åtgärd vid vuxens kränkning av elev

1. Misstanke eller besked om kränkning ska alltid tas på allvar och rektor ska informeras.
2. Rektor ansvarar för att utredning görs t ex genom samtal med
 - Eleven
 - Elevens föräldrar
 - Andra elever
 - Vuxna som funnits runt eleven
 - Den vuxne som misstänks för kränkning
3. Rektor vidtar eventuella åtgärder.
4. Alla samtal dokumenteras. Dokumentationen förvaras hos rektor.